

ΠΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΝΤΑΙ ΜΟΥΣΙΚΩΣ

Τοῦ κ. Θ. ΣΥΝΑΔΙΝΟΥ

Ἡ Ἀμερική δὲν ἔχει δικό της τραγούδι. Καί εἶναι πολὺ φυσικό αὐτό, ἐφ' ὅσον ὁ Ἀμερικανικός λαός εἶναι ἡ συσταμένη δὴλων τῶν ἐθνικότητων κι' εἶναι γνωστὸν ὅτι ὅπου λαός καὶ ποίηση, ὅπου λαός καὶ μουσική. Ἐτοί τὸ ἔθνος, ἡ βάση γιὰ τὴ δημιουργία πρωτότυπης Ἀμερικανικῆς μουσικῆς εἶναι τὸ Νέγκρικο τραγούδι. Ὅμως μ' αὐτὸ δὲ θὰ εἴπαι πὼς ἡ Ἀμερική δὲν ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴ μουσικὴ διαπαιγώγηση τοῦ λαοῦ της. Σειρές συναυλιῶν ὀργανώνονται τὸν χειμῶνα μῆσα στὶς ἀπίρατες αἰθούσες τῶν διαφόρων θεάτρων καὶ καὶ λοιπῶν ἐθνικῶν κτιρίων, ἐνῶ τὸ καλοκαίρι ἡ ὅλη μουσικὴ κίνηση μεταφέρεται στὸ ὑπαίθριο. Οἱ κυριώτερες συμφωνικὲς ὀρχήστρες παίζουν μερστὰ σὲ πολυπληθέστατα ἀκροατήρια σὲ πλωτὰ ἀμφιθέατρα ἢ σ' ἀγροτικό περιβάλλον, στὰ βουνὰ ἢ τὶς πλατεῖες τῶν πό-

λεων. Τὸ χαρακτηριστικὸ τῶν συναυλιῶν αὐτῶν εἶναι ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ εἰσιτηρίου εἶναι ποκὸ μικρὴ, ὥστε νὰ εἶναι προσιτὴ καὶ στὸν ἐργάτη, μερικὲς δὲ ἀπ' αὐτὲς δίνονται δωρεάν.

Στὴν Οὐάσιγκτον, τὴν πρωτεύουσα τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἡ Ἐθνικὴ Συμφωνικὴ ὀρχήστρα παίζει ἔ- πάντα σὲ πλωτὴ ὀκηθὴ ποῦ εἶναι ἀγκυροβολημένη κοντὰ στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Ποτόμακ, ἐνῶ τὸ ἀκροατήριον κάθεται σὲ λίθινες ἀμφιθεατρικὲς βαθμίδες ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ. Οἱ θερινὲς συναυλιὲς τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας τοῦ Σικάγου δίνονται σὲ φυσικὴ δασώδη κοιλάδα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη. Ὅμως τὴν ἀρχὴ τῶν ὑπαίθριων συναυλιῶν στὴν Ἀμερικὴ ἔκανε τὸ Στάδιο Λουίσιον στὴν Ν. ὎ρκη, ὅπου ὁ Φιλαρμονικός Σόλλογος Ν. ὎ρκης δίνει κάθε χρόνο μιὰ μεγάλη σειρά συναυλιῶν. Ἄλλοι ὑπαίθριοι χώροι ποῦ δίνονται τὸ καλοκαίρι συναυλιὲς εἶναι τὸ ἀμφιθέατρο τοῦ Ντένβερ στὰ ὄρη Ρόκυ τῆς Πολιτείας Κολοράδο, κοντὰ σὲ κοιλοταίσιους κατακόκκινους βράχους, ποῦ ἀνυψοῦνται σὰν πύργοι. Ὅμως ἓνα ἀπὸ τὰ περίφημα φυσικὰ ἀμφιθέατρα τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν εἶναι τὸ «Χόλλυγουντ Μπῶλ» στὸ Λός Ἀντζελες τῆς Καλιφόρνιας. Τὸ ἀμφιθέατρο αὐτὸ ἀποτελεῖται ἀπὸ σειρά λόφων, ποῦ οἱ κλιτύες τους ἐσκάφησαν σὲ τρόπον ὥστε νὰ σχηματισθῆ ὁ χώρος γιὰ 20.000 ἀκροατὰς.

Ἡ Συμφωνικὴ ὀρχήστρα τῆς Βοστώνης ἔχει πλήρες κλοκαρινὸ πρόγραμμα. Ὅταν ἡ τακτικὴ χειμερινὴ σαζὼν λήξει περὶ τὰ τέλη Ἀπριλίου, ἀρχίζουν οἱ λαϊκὲς καλοκαιρινὲς συναυλιὲς στὴν αἰθούσα συναυλιῶν, ποῦ διαρκοῦν δυὸ μῆνες, ἀλλὰ σὲ περιβάλλον κατὰ πολὸ διασπορητικὸ τοῦ ἐπισημοῦ τῶν χειμερινῶν συναυλιῶν. Τὰ καθίσματα τῆς κεντρικῆς αἰθούσας ἀντικαθίστανται μὲ τραπέζια καὶ καρέκλες. Ἐκεῖ οἱ ἀκροατὲς τρώνε καὶ πίνουν—τὸ θερπνὸν μετὰ τοῦ ὄψελιμου—ὕπὸ τοῦς ἤχους ἐλαφρότερον μουσικῶν τεμαχίων καθὼς καὶ σύγχρονου Ἀμερικανικῆς μουσικῆς. Τὴν σαζὼν αὐτὴ ἀκολουθεῖ ἄλλη τεσσάρων περίπου ἔβδομάδων στὴν παρά τὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ Τοῦρλες δεινροφυτεῖα, ὅπου οἱ μουσικοὶ δίνουν ὑπαίθριες συναυλιὲς δωρεάν ἐνῶπιον χιλιάδων ἀκροατῶν. Καὶ τὶς δυὸ σειρὲς τῶν λαϊκῶν αὐτῶν συναυλιῶν τῆς ὀρχήστρας τῆς Βοστώνης τὶς διευθύνει ὁ Ἄρθουρ Φίντλερ.

Ἐνῶ ἐκτελοῦνται τὰ μουσικὰ αὐτὰ προγράμματα στὴ Βοστώνη, ἄλλα μέλη τῆς ὀρχήστρας πηγαίνουν στὸ Τάγγλγουντ, στοὺς λόφους Μπερκοστῆ τῆς δυτικῆς Μασσατουσέτς, ὅπου συμμετέχουν, στὸ πρόγραμμα τοῦ Μουσικοῦ Κέντρου τοῦ Μπερκοστῆ, ποῦ εἶναι μοναδικὸ στὸ μουσικὸ κόσμῳ τῆς Ἀμερικῆς. Ἐδῶ ὁ περίφημος Διευθυντὴς τῆς Συμφωνικῆς Ὀρχήστρας τῆς Βοστώνης Σέρτζ Κουσεβίτοκ, διευθύνει τὸ θερινὸ μουσικὸ πανηγύρι, ποῦ διαρκεῖ ἔξη ἔβδομάδες σ' ἀγροτικὸ περιβάλλον κήπων καὶ κοιλάδων, καθὼς καὶ τὴ μουσικὴ Σχολὴ ποῦ σ' αὐτὴν διδάσκονται οἱ ταλαντοῦχοι μουσικοσυνθέτες καὶ διευθυνταὶ καὶ μέλη ὀρχήστρας.

Τὸ Μουσικὸ Κέντρο τοῦ Μπερκοστῆ ἐξελέγηκε ἀπὸ

το άρχικό μουσικό φέστιβαλ που δόθηκε για πρώτη φορά το 1934, δηλαδή πριν από 15 χρόνια από μουσικούς της Φιλαρμονικής 'Ορχήστρας υπό την διεύθυνση του Χένρυ Χάντλεϊ. Κατά το φέστιβαλ έκλεισε εδωθήσαν σ' ένα μικρό Στάδιο τρεις συναυλίες, που προσήλκυσαν 5.000 θεατές. Μετά δυό χρόνια η Συμφωνική 'Ορχήστρα της Βιέννης υπό την διεύθυνση του Κουσεβίτσκου άρχισε να ενδιαφέρεται για το μουσικό αυτό φέστιβαλ. Κι' ήταν τόση η έπιτυχία των μουσικών αυτών έορτών ώστε μία από τις γνωστότερες οικόγενείες της Βοστώνης έδωρσε ένα άπέραντο κτήμα της για να χρησιμοποιεί ως έδρα των συναυλιών μαζί με πελωρίαν σκηνή για τις συναυλίες. Το 1937 άρχισε η άνέγερση μόνιμου κτιρίου με χρήματα που προσέφερον ο λαός. Σήμερα τα μουσικά φέστιβαλ στεγάζονται σε συγχρονισμένο θέατρο, που λέγεται Μουσικό 'Υπόστεγο, με όροφθ που δέν τήν διαπερνάει ο ήχος, για να μην ακούονται οι μεγάλες θερινές βροχές.

Οι μουσικές συναυλίες άποτελούν τό ένα μόνο μέρος του προγράμματος του «Τάινγκλγουντ». Το 1940 ο μάετρος Κουσεβίτσκου ίδρυσε τό «Μουσικό Κέντρο» Μπερκσπρ, που σ' αυτό μαθηται με βάσιμο μέλλον μορφώνονται τεχνικά λόγω της συναναστροφής τους με κολλιτέχνες άνεγνωρισμένης άξιας. Το διδακτικόν προσωικών του μουσικού αυτού Κέντρου τό άποτελούν μέλη της Συμφωνικής 'Ορχήστρας, ενώ ο μάετρος Κουσεβίτσκου έπιτηρεί τήν διεύθυνση των όρχηστρών, ό δέ συνθέτης Άσαρών Κόπλαντ, που κατέχει τήν θέση του ύποδιευθυντού, διδάσκει τούς νεαρούς συνθέτες. Έπίσης δίνονται άνώτερα μαθήματα διευθύνσεως όρχήστρας, χωρωδιών και μελοδράματος. Όταν οι μαθηται δέν βρίσκονται στις αίθουσες των παραδόσεων μπορούν να προπονούνται όπου δήποτε θέλουν, κοντά στη λίμνη, στην γεωργική άποθήκη, στην αίθουσα συναυλιών του θεάτρου ή σε κάποιο άπομονωμένο σκιερό μέρος.

Η Πολιτεία Μίτσιγκαν είναι πρωτοπόρος στον τό μέτα των δημόσιων σχολών, έχει δέ ίδρύσει πρωτότυπο μουσικό κέντρο γνωστό με τό όνομα «Έθνικών σκήναμα 'Ορχηστρών Γυμνασίων», που βρίσκεται σε περιοχή βασών μεταξύ δύο μικρών λιμνών κοντά στο χωριό 'Ιντερλόκεν και έχει έκταση 200 περίπου έκταρίων.

Τό θερινό αυτό, άς τό πούμε 'Ωδειο, είναι προωρισμένο για τήν μουσική εκπαίδευση των ταλαντούχων μαθητών των Γυμνασίων, που έρχονται άπ' όλες τις Πολιτείες της Άμερικης, και ό έριθμός της φθάνει τούς 300 τόν χρόνο. Η έπιτυχία του γυμνασιακού αυτού τμήματος ώδηγησε στην ίδρυση τό 1931 κολλεγιακής μονάδος για προωρημένους σπουδαστές, οι όποιοι ενώ περνούν μία ύγιεινή ζωή στο ύπαιθρο, σπουδάζουν σύνθεση και διδάσκονται διάφορα μουσικά όργανα. Οι μαθητικές συναυλίες, που δίνονται τακτικά στο άμφιθέατρο του 'Ιντερλόκεν κατά τή διάρκεια του κολοκαιριου, προσελκύουν πολύ κόσμο άπ' όλες τις Πολιτείες της Άμερικης. Ύστερα άπ' όλα αυτά δέν πρέπει να παρανευνομάστε πώς κατά τήν έορτή της Πρωτοχρονιάς που παρακολούθηρα στην Πασαοντία της Καλιφόρνιας, που άπέχει λίγες δεκάδες μέλλια από τό Χόλλγουντ, είδα να παραλαώνουν πενήντα μάντες μαζί με Ισαριθμα άνθοστολιωμένα όργανα.

Κάθε Γυμνάσιο και κάθε Πανεπιστήμιο στην Άμε-

ρικη έχει και δική του μάντα, πολλά δέ άπ' αυτά και συμφωνικές όρχηστρες.

Αυτά γίνονται στην Άμερική. Σε άλλο φύλλο θα ίσοιμε ποιά είναι η μουσική εκπαίδευση που περνουν τό παιδιά μας στο σχολεία της κατώτερης, μέσης κι' άνώτερης εκπαίδευσης.

Ε. ΣΥΝΑΔΙΝΟΣ